

Warszawa, 25 czerwca 2018 r.

BAS-WAPM-1596/18

TRYB PILNY

Do druku nr 2660

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Artur Zasada)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano zmianę artykułów 332, 340, 342, 346, 354, 356 i 357 oraz uchylenie art. 358 w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 poz. 754 i 1000, dalej: Kodeks wyborczy). Przepisy te są zawarte w dziale VI Kodeksu wyborczego, określającym zasady i tryb zgłaszania kandydatów, przeprowadzania oraz warunków i ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Projektodawcy zaproponowali wprowadzenie zasady, że w okręgu wyborczym wybiera się co najmniej trzech posłów do Parlamentu Europejskiego. Zgodnie z projektem ustalanie liczby posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych każdorazowo dokonywałoby się według jednolitej normy przedstawicielstwa, obliczonej przez podzielenie liczby wyborców w kraju przez ogólną liczbę posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w kraju, a następnie odrębnie dla każdego okręgu liczbę wyborców danego okręgu dzieliłoby się przez otrzymany iloraz będący jednolitą normę przedstawicielstwa. Wartość liczby całkowitej (przed przecinkiem) uzyskanego w ten sposób ilorazu oznaczałaby liczbę mandatów przypadających w danym okręgu wyborczym. Jeżeli po przeprowadzeniu powyższego postępowania w odniesieniu do wszystkich okręgów wyborczych nie zostałyby rozdzielone wszystkie mandaty, to pozostałe jeszcze do podziału

mandaty przydzielałoby się tym okręgom, dla których wyliczone ilorazy wykazują po przecinku kolejno najwyższe wartości (projektowany art. 340 Kodeksu wyborczego).

W projekcie przewidziano, że liczba kandydatów na liście nie będzie mogła być mniejsza niż liczba posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym i większa niż dwukrotność liczby posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym (proponowany art. 342 Kodeksu wyborczego)¹.

Zgodnie z proponowaną regulacją informacja o liczbie posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych byłaby podawana w postanowieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o zarządzeniu wyborów, a następnie w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej o postanowieniu Prezydenta RP w sprawie zarządzenia wyborów (projektowany art. 332 Kodeksu wyborczego). Liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym ma określać załącznik nr 3 do Kodeksu wyborczego (projektowany art. 340 § 3).

Projekt zawiera postanowienia modyfikujące zasady ustalania przez Państwową Komisję Wyborczą wyników głosowania i wyników wyborów (projektowane zmiany dotyczące 354, 356, 357 i 358 Kodeksu wyborczego). W szczególności zaproponowano uchylenie art. 358 Kodeksu wyborczego regulującego postępowanie Państwowej Komisji Wyborczej zmierzające do ustalenia liczby mandatów przypadających poszczególnym listom kandydatów².

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Oceniając zgodność projektu z prawem UE należy wziąć pod uwagę przepisy Aktu dotyczącego wyborów członków do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, dołączonego do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom (Dz. Urz. WE L 278 z 8.10.1976 r., str. 5, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 137; Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864; dalej: Akt).

¹ Natomiast zgodnie ze zmienianym przepisem liczba kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego zgłaszanych na liście kandydatów nie może być mniejsza niż 5 i większa niż 10.

² Przewidziane w uchylanym przepisie ustalenie liczby mandatów przypadających poszczególnym listom kandydatów w okręgu dokonuje się w oparciu o system Hare'a-Niemeyera. Zob. Kazimierz W. Czaplicki, komentarz do art. 354, art.355, art.356, art.357, art.358, art.359, art.360 Kodeksu wyborczego [w:] Czaplicki K.W., Dauter B., Jaworski S.J., Kisielewicz A., Rymarz F., *Kodeks wyborczy. Komentarz*, LEX 2014 [LEX, dostęp: 22.06.2018]; Bogusław Banaszak, komentarz do art. 358 Kodeksu wyborczego [w:] B. Banaszak, *Kodeks wyborczy. Komentarz*, Wyd. 2, Warszawa 2015, [Legalis, dostęp: 22.06.2018].

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt zawiera postanowienia modyfikujące przepisy Kodeksu wyborczego określające krajową procedurę wyborczą do Parlamentu Europejskiego. Proponowane zmiany (przedstawione w punkcie 1 niniejszej opinii) obejmują wprowadzenie zasady wyboru w każdym okręgu wyborczym co najmniej trzech posłów do Parlamentu Europejskiego oraz każdorazowe ustalanie liczby posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych według jednolitej normy przedstawicielstwa.

Zgodnie z art. 8 Aktu procedura wyborcza do Parlamentu Europejskiego podlega regulacji prawa krajowego każdego państwa członkowskiego. Prawo UE określa jedynie ogólne wymogi dotyczące tej procedury. Akt stanowi, że:

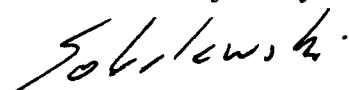
- a) w każdym państwie członkowskim UE członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na zasadzie proporcjonalnej z zastosowaniem systemu list lub pojedynczego głosu podlegającego przeniesieniu (art. 1 ust. 1),
- b) wybór dokonywany jest w bezpośrednich wyborach powszechnych, wolnych i tajnych (art. 1 ust. 3),
- c) państwa członkowskie UE mogą tworzyć okręgi wyborcze do celów wyborów do Parlamentu Europejskiego lub podzielić obszar wyborczy w inny sposób, ogólnie nie naruszając proporcjonalnego charakteru systemu wyborczego (art. 2).

Proponowane zmiany nie naruszają zasad określonych w Akcie.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 25 czerwca 2018 r.

BAS-WAPM-1597/18

TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Artur Zasada) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano zmianę artykułów 332, 340, 342, 346, 354, 356 i 357 oraz uchylenie art. 358 w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 poz. 754 i 1000, dalej: Kodeks wyborczy). Przepisy te są zawarte w dziale VI Kodeksu wyborczego, określającym zasady i tryb zgłaszania kandydatów, przeprowadzania oraz warunków i ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Projektodawcy zaproponowali wprowadzenie zasady, że w okręgu wyborczym wybiera się co najmniej trzech posłów do Parlamentu Europejskiego. Zgodnie z projektem ustalanie liczby posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych każdorazowo dokonywałoby się według jednolitej normy przedstawicielstwa, obliczonej przez podzielenie liczby wyborców w kraju przez ogólną liczbę posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w kraju, a następnie odrębnie dla każdego okręgu liczbę wyborców danego okręgu dzieliłoby się przez otrzymany iloraz będący jednolitą normą przedstawicielstwa. Wartość liczby całkowitej (przed przecinkiem) uzyskanego w ten sposób ilorazu oznaczałaby liczbę mandatów przypadających w danym okręgu wyborczym. Jeżeli po przeprowadzeniu powyższego postępowania w odniesieniu do wszystkich okręgów wyborczych nie zostałyby rozdzielone wszystkie mandaty, to pozostałe jeszcze do podziału mandaty przydzielaloby się tym okręgom, dla których wyliczone ilorazy wykazują po przecinku kolejno najwyższe wartości (projektowany art. 340 Kodeksu wyborczego).

W projekcie przewidziano, że liczba kandydatów na liście nie będzie mogła być mniejsza niż liczba posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym

i większa niż dwukrotność liczby posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym (proponowany art. 342 Kodeksu wyborczego)¹.

Zgodnie z proponowaną regulacją informacja o liczbie posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych byłaby podawana w postanowieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o zarządzeniu wyborów, a następnie w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej o postanowieniu Prezydenta RP w sprawie zarządzenia wyborów (projektowany art. 332 Kodeksu wyborczego). Liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu wyborczym ma określać załącznik nr 3 do Kodeksu wyborczego (projektowany art. 340 § 3).

Projekt zawiera postanowienia modyfikujące zasady ustalania przez Państwową Komisję Wyborczą wyników głosowania i wyników wyborów (projektowane zmiany dotyczące 354, 356, 357 i 358 Kodeksu wyborczego). W szczególności zaproponowano uchylenie art. 358 Kodeksu wyborczego regulującego postępowanie Państwowej Komisji Wyborczej zmierzające do ustalenia liczby mandatów przypadających poszczególnym listom kandydatów².

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

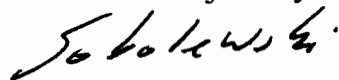
Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**.

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

¹ Natomiast zgodnie ze zmienianym przepisem liczba kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego zgłaszanych na liście kandydatów nie może być mniejsza niż 5 i większa niż 10.

² Przewidziane w uchylanym przepisie ustalenie liczby mandatów przypadających poszczególnym listom kandydatów w okręgu dokonuje się w oparciu o system Hare'a-Niemeyera. Zob. Kazimierz W. Czaplicki, komentarz do art. 354, art.355, art.356, art.357, art.358, art.359, art.360 Kodeksu wyborczego [w:] Czaplicki K.W., Dauter B., Jaworski S.J., Kisielewicz A., Rymarz F., *Kodeks wyborczy. Komentarz*, LEX 2014 [LEX, dostęp: 22.06.2018]; Bogusław Banaszak, komentarz do art. 358 Kodeksu wyborczego [w:] B. Banaszak, *Kodeks wyborczy. Komentarz*, Wyd. 2, Warszawa 2015, [Legalis, dostęp: 22.06.2018].